
KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa

FSD2119 Ekoenergia-asenteet 1998

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

QUESTIONNAIRE

This questionnaire is part of the following dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive:

FSD2119 Eco Energy Attitudes of the Finns 1998

If this questionnaire is used or referred to in any publication, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Pyydämme Teitä vastaamaan jokaiseen kysymykseen rengastamalla sen vaihtoehdon, joka vastaa Teidän henkilökohtaista mielipidettänne tai asiantilaa Teidän kohdallanne.

1. Tiedotusvälineissä on viime aikoina enenevästi puhuttu ympäristöystävällisestä sähköstä. Samalla sähköyhtiöt ovat markkinoineet omaa 'vihreää sähköään', 'ekosähköään', 'hyötysähköään' jne. Oletteko huomannut tällaista keskustelua tai ilmoittelua?

- 1 Kyllä, usein/useissakin yhteyksissä
- 2 Kyllä, jossain määrin
- 3 Ehkä, en kovin selvästi
- 4 En ole huomannut
- 5 En osaa sanoa

2. Kuinka kiinnostavaksi koette (riippumatta siitä oletteko huomannut keskustelua tai ilmoituksia) kyseisen aiheen? Eli onko ympäristöystävällinen sähkö mielestänne..

- 1 Hyvin kiinnostava asia
- 2 Melko kiinnostava asia
- 3 Ei kovin kiinnostava asia
- 4 Ei lainkaan kiinnostava asia
- 5 En osaa sanoa

3. Seuraavassa luetellaan eräitä sähköntuotantotapoja ja tuotannossa käytettyjä polttoaineita. Kuinka ympäristöystävällistä niillä tuotettu sähkö Teidän nähdäksenne on?

	Erittäin ympäristöystävällistä	Melko ympäristöystävällistä	Ei kovin ympäristöystävällistä	Ei lainkaan ympäristöystävällistä	En osaa sanoa
Kivihiili	1	2	3	4	E
Vesivoima	1	2	3	4	E
Turve	1	2	3	4	E
Maakaasu	1	2	3	4	E
Ydinvoima	1	2	3	4	E
Tuulivoima	1	2	3	4	E
Öljy, polttoöljy	1	2	3	4	E
Aurinkovoima	1	2	3	4	E
Puu, hake, sellun jäteliemi ja muu bioenergia	1	2	3	4	E
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto	1	2	3	4	E

4. Entä jos asiaa ajatellaan taloudelliselta kannalta? Kuinka kallista tai halpaa sähkön tuottaminen kyseisillä tavoilla ja polttoaineilla arvioinne mukaan nykyisin on?

	Hyvin halpaa/edullista	Melko halpaa/edullista	Melko kallista/epäedullista	Hyvin kallista/epäedullista	En osaa sanoa
Kivihiili	1	2	3	4	E
Vesivoima	1	2	3	4	E
Turve	1	2	3	4	E
Maakaasu	1	2	3	4	E
Ydinvoima	1	2	3	4	E
Tuulivoima	1	2	3	4	E
Öljy, polttoöljy	1	2	3	4	E
Aurinkovoima	1	2	3	4	E
Puu, hake, sellun jäteliemi ja muu bioenergia	1	2	3	4	E
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto	1	2	3	4	E

5. Sähköntuotannosta ja sen ympäristövaikutuksista esitetään julkisuudessa erilaista, osin ristiriitaistakin tietoa. Kuinka luotettavina tietolähteinä näissä asioissa Te pidätte seuraavia tahoja?

	Hyvin luotettava	Melko luotettava	Melko epäluotettava	Hyvin epäluotettava	En osaa sanoa
Ympäristöministeriö	1	2	3	4	E
Suomen ympäristökeskus/alueelliset ympäristökeskukset	1	2	3	4	E
Kauppa- ja teollisuusministeriö/KTMn energia-osasto	1	2	3	4	E
Maan hallitus/johtavat poliitikot	1	2	3	4	E
Sähkölaitokset (sähkön myyjät/jakelijat)	1	2	3	4	E
Energiayhtiöt (sähkön tuottajat)	1	2	3	4	E
Energia-alan Keskusliitto ry Finergy	1	2	3	4	E
Öljyalan Keskusliitto	1	2	3	4	E
Sähköenergioliitto Ry Sener	1	2	3	4	E
Sähkömarkkinakeskus	1	2	3	4	E
Kilpailuvirasto	1	2	3	4	E
Metsäteollisuus, suurteollisuus	1	2	3	4	E
Ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöt	1	2	3	4	E
Suomen Luonnonsuojeluliitto ry.	1	2	3	4	E
EUn ympäristöviranomaiset ja -elimet	1	2	3	4	E
Televisio ja radio	1	2	3	4	E
Sanoma- ja aikakauslehdet	1	2	3	4	E

6. Seuraavassa on lueteltu eräitä julkisessa keskustelussa esille tuotuja ympäristöongelmia, -uhkia ja -riskejä. Kuinka vakavina/huolestumista herättävinä Te pidätte kyseisiä asioita?

	Hyvin vakava uhka	Merkitävä uhka	Ei kovin suuri uhka	Ei lainkaan uhka	En osaa sanoa
Ilmansaasteiden lisääntyminen/leviäminen	1	2	3	4	E
Vesistöjen saastuminen, rehevöityminen/kuormituksen kasvu	1	2	3	4	E
Ongelmajätteiden keräykseen ja käsittelyyn liittyvät ongelmat	1	2	3	4	E
Kasvihuoneilmion eteneminen/maapallon ilmaston lämpeneminen	1	2	3	4	E
Ilmakehän otsonikato	1	2	3	4	E
Liikenteen päästöt	1	2	3	4	E
Maatalouden aiheuttama ympäristökuormitus	1	2	3	4	E
Teollisuuden päästöt ilmaan ja vesistöihin	1	2	3	4	E
Kaatopaikoista aiheutuvat riskit ja ongelmat	1	2	3	4	E
Asuntojen/rakennusten lämmityksestä aiheutuvat ongelmat	1	2	3	4	E
Fossiilisten polttoaineiden (kivihiili, öljy, maakaasu) käyttö	1	2	3	4	E
Ydinvoimaloiden toimintaan liittyvät riskit	1	2	3	4	E
Ydinjätteiden aiheuttama ongelma	1	2	3	4	E
Vesistöjen säännöstelystä aiheutuvat ongelmat	1	2	3	4	E
Tehometsätalous, soiden ojitus ja muu luonnon hyväksikäyttö	1	2	3	4	E

7. Sähkön markkinoinnissa on ryhdytty käyttämään erilaisia ympäristöön viittaavia käsitteitä, joiden merkitys jää helposti kuluttajille epäselväksi ja pahimmillaan johtaa heitä harhaan. Ratkaisuksi tähän on ehdotettu yhtenäistä merkintäjärjestelmää, jossa sähkö luokiteltaisiin ympäristöystävällisyytensä mukaan erilaisiin laatuluokkiin.

a) Kuinka tarpeellisenä Te pidätte tällaista merkintäjärjestelmää? Eli tulisiko tietyt ympäristövaatimukset täyttävä sähkö voida 'korvamerkitä' muusta sähköstä erottuvaksi?

- 1 Erittäin tarpeellista
- 2 Melko tarpeellista
- 3 Ei kovin tarpeellista
- 4 Tarpeetonta
- 5 En osaa sanoa

b) Kuka tai mikä taho tällaisen ympäristömerkinnän (sertifikaatin) voisi Teidän mielestänne sähkölle antaa (ja päättää sen kriteereistä)?

- 1 Sähköyhtiöt ja /tai sähköntuottajat
- 2 Ympäristöviranomaiset
- 3 Energia-alan viranomaiset
- 4 Ympäristö-/luonnonsuojelujärjestöt
- 5 Riippumaton standardoimisorganisaatio (SFS)
- 6 Eri intressitahot yhdessä
- 7 En osaa sanoa

c) Tulisiko ympäristömerkinnän koskea tuotetta (sähköä), sähkön myyjää vai sähkön tuottajaa?

- 1 Tuotetta (sähköä)
- 2 Sähkön myyjää
- 3 Sähkön tuottajaa
- 4 En osaa sanoa

d) Tulisiko ympäristömerkinnän olla määräaikainen, vain tietyn aikaa voimassa oleva, vai pysyvä?

- 1 Määräaikainen, esim. vuosittain tarkistettava
- 2 Pysyvä ympäristömerkintä
- 3 En osaa sanoa

e) Minkä tyyppinen ympäristömerkinnän Teidän mielestänne tulisi olla?

- 1 Pelkkä 'kyllä/ei' -merkintä
- 2 Useampiportainen pisteasteikko (esim. 1-5)
- 3 Tuoteseloste
- 4 Yksityiskohtainen ympäristöraportti
- 5 En osaa sanoa

f) Entä tulisiko sähkön ympäristöluokittelu mielestänne toteuttaa kansallisena vai yhteispohjois-maisena (Pohjoismaat muodostavat nykyisin yhtenäisen sähkömarkkina-alueen)?

- 1 Kansallisena, vain Suomea koskevana
- 2 Yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa
- 3 En osaa sanoa

8. Ensi syksynä kotitalouksille avautuu mahdollisuus valita paitsi sähköyhtiö, jolta sähkönsä ostaa, myös sähkö jota ostaa. Kuinka todennäköisenä pidätte sitä, että 'kilpailutatte' sähköntoimittajia itsellenne parhaiten sopivan vaihtoehdon löytämiseksi?

- 1 Hyvin todennäköistä
- 2 Melko todennäköistä
- 3 Melko epätodennäköistä
- 4 Hyvin epätodennäköistä
- 5 En osaa sanoa/aika näyttää

9. Mikäli aiotte kilpailuttaa sähkönmyyjiä, kuinka tärkeitä ratkaisunne (joka voi merkitä vanhan asiakkuuden jatkamista tai uuden asiakkuuden alkamista) vaikuttavia tekijöitä uskoaksenne ovat seuraavat asiat?

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Ei kovin tärkeä	Ei lainkaan tärkeä	En osaa sanoa
Sähköyhtiön läheisyys, sijainti asuinseudulla	1	2	3	4	E
Tuttuus, vanha hyvin toimiva asiakassuhde	1	2	3	4	E
Sähkön hinta	1	2	3	4	E
Sähkön tuotantotapa, siinä käytetyt energianlähteet	1	2	3	4	E
Sähköntoimittajan kotimaisuus	1	2	3	4	E
Mahdollisuus ympäristömerkityn sähkön ostoon	1	2	3	4	E
Sähkönmyyjän julkinen maine/kuva, luotettavuus	1	2	3	4	E
Sähköyhtiön palveluiden monipuolisuus, palvelutaso	1	2	3	4	E
Sähköyhtiön tarjoama energiansäästöneuvonta	1	2	3	4	E
Sähköyhtiön tiedotus yleensä	1	2	3	4	E

10. Mikäli pidätte ympäristömerkityn sähkön ostamismahdollisuutta tärkeänä ratkaisunne vaikuttavana tekijänä tai muutoin harkitsette sen hankkimista, kuinka paljon kalliimpaa ympäristömerkitty sähkö saisi mielestänne olla tavalliseen sähköön nähden?

- 1 Ei yhtään kalliimpaa/samanhintaista
- 2 Noin viisi prosenttia kalliimpaa
- 3 5- 10 prosenttia kalliimpaa
- 4 10 - 20 prosenttia kalliimpaa
- 5 20 - 30 prosenttia kalliimpaa
- 6 Yli 30 prosenttia kalliimpaa
- 7 En osaa sanoa

11. Ympäristömerkitystä sähköstä on julkisuudessa keskusteltu hyvinkin kärjekkäästi. Puheenvuorojen sävy on vaihdellut innostuneesta hyväksynnästä avoimeen väheksyntään. Kuinka hyvin seuraavat luonnehdinnat vastavat Teidän henkilökohtaista käsitystänne/ mielikuvaanne ympäristömerkitystä sähköstä?

	<u>Vastaa omaa käsitystäni...</u>				
	Erittäin hyvin	Melko hyvin	Melko huonosti	Huonosti/ ei lainkaan	En osaa sanoa
Paljolti pelkkä markkinointitemppu	1	2	3	4	E
Ympäristötietoisien kuluttajan vastuullinen valinta	1	2	3	4	E
Sähköyhtiöiden keino saada lisähintaa samasta vanhasta sähköstään	1	2	3	4	E
Askel kohti suunnanmuutosta maamme energiapolitiikassa	1	2	3	4	E
Kansalaisten keino vaikuttaa suoraan energiaratkaisuihin	1	2	3	4	E
Edistää tuotekehitystä ja investointeja uusiutuviin energianlähteisiin	1	2	3	4	E
Haihattelua, herättää kiinnostusta korkeintaan pienryhmissä	1	2	3	4	E
Saa energiayhtiöt ottamaan ympäristöarvot nyk. enemmän huomioon	1	2	3	4	E
Saa ajan myötä suuren suosion sähkönkuluttajien keskuudessa	1	2	3	4	E
Vaatii valtion tukea pärjätäkseen markkinoilla	1	2	3	4	E
Muodostuu ajan myötä myös taloudellisesti edulliseksi	1	2	3	4	E
Auttaa vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä	1	2	3	4	E
Heikentää energiavaltaisen teollisuuden toimintaedellytyksiä	1	2	3	4	E
Vie huomion pois pääasiasta eli energian kulutuksen vähentämisestä	1	2	3	4	E
Estää energiayhtiöitä toimimasta tehokkaasti ja taloudellisesti	1	2	3	4	E
Muodostuu rasitteeksi maamme kansainväliselle kilpailukyvyille	1	2	3	4	E
Parantaa Suomen mainetta ympäristöystävällisenä maana	1	2	3	4	E
Luo edellytyksiä kestäväen kehityksen periaatteiden toteutumiseksi	1	2	3	4	E

12. Mitä mieltä olette seuraavista sähköntuotantoa koskevista väittämistä?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Tulevaisuudessa sähkön tarve on paljon suurempi kuin nykyään	1	2	3	4	5
Uusien voimaloiden rakentamisen sijasta pitäisi energian säästöä tehostaa	1	2	3	4	5
Suomalaiset sähköyhtiöt toimivat nykyisin ympäristöasioissa vastuullisesti	1	2	3	4	5
Minua ei kiinnosta se millä tavoin käyttämäni sähkö on tuotettu, kunhan vain toimitus pelaa ja hinta on kohtuullinen	1	2	3	4	5
Vaihtoehtoiset energianlähteet kuten tuuli- ja aurinkovoima voitaisiin ottaa maassamme laajaan käyttöön jo melko pian, jos vain niitä koskevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan haluttaisiin panostaa varoja	1	2	3	4	5
Jotta teollisuutemme voisi säilyttää kansainvälisen kilpailukyönsä, sen on ehdottomasti saatava edullista sähköä	1	2	3	4	5
Kun ensi syksynä jokaiselle tulee mahdollisuus valita sähkölaitos, jolta sähkönsä ostaa, aion punnita eri vaihtoehtoja tarkoin	1	2	3	4	5
Energian säästämällä ei energiaongelmia voida ratkaista	1	2	3	4	5
Kilpailun lisääntyminen sähkömarkkinoilla johtaa vähitellen myös kotitalouksien sähkön hinnan halpenemiseen	1	2	3	4	5
Olisin valmis ostamaan tuulivoimalla puhtaasti tuotettua sähköä, vaikka se maksaisi viidenneksen (20 prosenttia) enemmän kuin nyt käyttämäni sähkö	1	2	3	4	5
Energiantuotannosta aiheutuvien ympäristöhaittojen ja riskien vähentämiseksi olen valmis tinkimään omasta elintasostani	1	2	3	4	5
Luonnonsuojelun nimissä rajoitetaan taloudellista ja teollista toimintaa liian paljon	1	2	3	4	5
Sähköntuotannossa sovellettava teknologia ja ympäristönormit ovat Suomessa niin korkealla tasolla, että käytännössä kaikki maassamme tuotettu sähkö on ympäristöystävällistä	1	2	3	4	5
'Ekosähkön' kauppaaminen kotitalouksille on huijausta, koska sähköverkosta/pistorasiasta saatava sähkö on aina kaikille samaa	1	2	3	4	5
Vaikka tuulivoiman tuotanto lisättäisiin maassamme nykyisestä satakertaiseksi, sen osuus sähkön kokonaistuotannosta olisi vähäinen	1	2	3	4	5
Vaikka yksittäinen sähkönkuluttaja voi valinnoillaan vaikuttaa vain vähäisesti ympäristön hyvinvointiin, yhteenlaskettuna vaikutus muodostuu merkittävän suureksi	1	2	3	4	5
Sähkö, joka tuotetaan sähkön ja lämmön yhteistuotantona on olennaisesti ympäristöystävällisempää kuin erillistuotantona tuotettu sähkö	1	2	3	4	5
Valtiovallan tulisi tukea uusiutuvia energianlähteitä siten että niillä tuotettu sähkö olisi kuluttajille tavallisen sähkön hintaista	1	2	3	4	5
Hyvä omatunto on ainoa mitä ympäristömerkityn sähkön ostaja maksamallaan lisähinnalla saa	1	2	3	4	5
Pyrin aina ostoksia tehdessäni valitsemaan ympäristöystävällisen vaihtoehdon	1	2	3	4	5
Enimmilläänkin ekosähköksi luokitellulla energialla voidaan kattaa vain murtoosa maamme energiantarpeesta, Suomen teollisuus ei sillä pyöri	1	2	3	4	5
Viidennen ydinvoimalan rakentaminen Suomeen on kannatettavaa	1	2	3	4	5
Vaikka ympäristöä säästävien valintojen tekeminen on nyt vapaaehtoista, tulevaisuudessa kestävä kehityksen periaatteita on jokaisen pakko noudattaa	1	2	3	4	5
Tavallista sähköä korkeamman hinnan periminen ekosähköstä on oikeutettua vain mikäli lisätulot sijoitetaan uusiutuvan energian kehittelyyn	1	2	3	4	5
Yksityinen kansalainen voi muilla kulutustottumustensa muutoksilla vaikuttaa paljon enemmän ympäristön kuormitukseen kuin ekosähköön siirtymällä	1	2	3	4	5
Ympäristöystävällisen sähkön markkina-asemaa tulisi vahvistaa tiukentamalla saastuttavien sähköntuotantotapojen verotusta	1	2	3	4	5
Kioton ilmast sopimuksen täyttäminen on Suomelle vaikeampaa kuin muille EU-maille, koska meillä sähköntuotannon päästöjä on rajoitettu jo aikaisemmin	1	2	3	4	5

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT AINEISTON TILASTOLLISTA RYHMITTELYÄ VARTEN

Sukupuoli

- 1 Mies
- 2 Nainen

Ikäryhmä

- 1 18 - 25 vuotta
- 2 26 - 35 vuotta
- 3 36 - 45 vuotta
- 4 46 - 55 vuotta
- 5 56 - 65 vuotta
- 6 Yli 65 vuotta

Asumismuotonne

- 1 Kerrostalo
- 2 Rivitalo tai paritalo
- 3 Omakotitalo
- 4 Maatila
- 6 Jokin muu

Asuntonne pääasiallinen lämmitysmuoto

- 1 Kaukolämpö
- 2 Sähkölämmitys
- 3 Öljylämmitys
- 4 Puulämmitys
- 5 Jokin muu lämmitysmuoto

Asuinkunnan koko

- 1 Alle 4 000 asukasta
- 2 4 000 - 8 000 asukasta
- 3 8 000 - 30 000 asukasta
- 4 30 000 - 80 000 asukasta
- 5 Yli 80 000 asukasta

Lääni, jossa asutte (vanhan läänijaon mukaan)

- 1 Uudenmaan lääni
- 2 Turun ja Porin lääni
- 3 Hämeen lääni
- 4 Kymen lääni
- 5 Mikkelin lääni
- 6 Pohjois-Karjalan lääni
- 7 Kuopion lääni
- 8 Keski-Suomen lääni
- 9 Vaasan lääni
- 10 Oulun lääni
- 11 Lapin lääni

Millainen ammatillinen koulutus Teillä on?

- 1 Ei ammatillista koulutusta
- 2 Ammattikurssi, muu lyhyt ammattikoulutus
- 3 Ammattikoulu, kauppakoulu tai vastaava
- 4 Opistotasoinen ammattikoulutus
- 5 Yliopisto- tai korkeakoulututkinto

Ammattiryhmä, johon katsotte lähinnä kuuluvanne

- 1 Johtavassa asemassa toisen palveluksessa
- 2 Ylempi toimihenkilö
- 3 Alempi toimihenkilö
- 4 Työntekijä
- 5 Yrittäjä tai yksityinen ammatinharjoittaja
- 6 Maatalousyrittäjä
- 7 Opiskelija
- 8 Eläkeläinen
- 9 Kotiäiti/koti-isä
- 10 Työtön
- 11 Muu

KOMMENTTEJA JA KEHITYS- EHDOTUKSIA:

Lomakkeen loppuun on varattu tilaa vapaamuotoisille kannanilmaisuille. Voitte kirjoittaa siihen mitä tahansa näkemyksiänne ympäristömerkitystä sähköstä, sähköntuotannon ympäristövaikutuksista tai tästä tutkimuksesta. Kaikki mielipiteet ovat tervetulleita ja arvokkaita!

KIITOKSET VAIVANNÄÖSTÄ!

Palauttakaa tämä lomake oheisessa kirjekuoressa.